

Ministeriet mener dog, at lovens titel "lov om forældremyndighed og samvær" ikke længere er dækkende, når der skabes hjemmel til at fastholde eller etablere en fælles forældremyndighed ved dom, indføres særskilte afgørelser om barnets bopæl, og at der også gives mulighed for at fastsætte samvær halvdel af tiden (deleordninger). Det er ministeriets opfattelse, at lovforslaget i langt højere grad end i dag betoner forældrenes fælles ansvar efter en samlivsophævelse. Ministeriet foreslår derfor, at lovens titel ændres til "forældreansvarslov".

3.2. Fælles forældremyndighed ved dom

3.2.1. Gældende ret

Har forældrene fælles forældremyndighed, og skal den fælles forældremyndighed ophøre, kan forældrene aftale, hvem af dem, der skal have forældremyndigheden alene. Dette følger af § 9, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær. Aftalen er først gyldig, når den er anmeldt til statsforvaltningerne.

Kan parterne ved ophør af fælles forældremyndighed ikke opnå enighed om forældremyndigheden, må spørgsmålet indbringes for domstolene. Retten afgør efter § 9, stk. 2 – under særligt hensyn til, hvad der er bedst for barnet – hvem af forældrene, der skal have forældremyndigheden alene. Forældre har således efter gældende ret hver især krav på at få den fælles forældremyndighed bragt til ophør. Der kan ikke træffes afgørelse om fælles forældremyndighed mod den ene forælders vilje, uanset om det konkret skønnes, at et fortsat fællesskab er det bedste for barnet, eller at der ikke foreligger nogen reel begrundelse for ophævelse-sønsket. Den nugældende § 8 i lov om forældremyndighed og samvær slår dette princip fast og formulerer på denne måde indirekte, at den fælles forældremyndighed fortsætter efter en samlivsophævelse, hvis ingen af forældrene kræver, at den skal ophøre.

Ønsker en far i forbindelse med en samlivsophævelse forældremyndigheden overført til sig i tilfælde, hvor forældrene har levet sammen i længere tid, og hvor der ikke er fælles forældremyndighed, følger det af § 12, stk. 1, at retten, under særligt hensyn til, hvad der er bedst for barnet, skal afgøre, hvem af forældrene, der skal have forældremyndigheden alene. I denne situation stilles faderen som ved opløsning af fælles forældremyndighed efter § 9, stk. 2. I andre tilfælde kan retten overføre forældremyndigheden fra moderen til faderen alene, hvis ændringen er bedst for barnet. Retten skal endvidere tillægge det vægt, om indehaveren af forældremyndigheden uden rimelig grund hindrer gennemførelsen af samvær, jf. § 12, stk. 2.

Er forældremyndigheden ved aftale eller dom tillagt en af forældrene alene, kan retten efter § 13, når særlige grunde taler for det, overføre forældremyndigheden til den anden, hvis det er bedst for barnet, navnlig på grund af væsentligt forandrede forhold. Ved afgørelsen skal det endvidere tillægges vægt, om indehaveren af forældremyndigheden uden rimelig grund hindrer gennemførelsen af samvær.

Derudover regulerer lovens § 14 den situation, at en af forældrene eller begge forældre dør. Her har statsforvaltningen afgørelseskompetencen. Under en sag i statsforvaltningen om forældremyndighed efter dødsfald har statsforvaltningen mulighed for at bestemme, hvem forældremyndigheden midlertidigt skal tilkomme, jf. lovens § 26. Sådanne afgørelser kan påklages til Familiestyrelsen. Der henvises til betænkningens afsnit 5.2.3.

Ved lov nr. 525 af 24. juni 2005 om ændring af lov om forældremyndighed og samvær, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Udmøntning af kommunalreformen på det familieretlige område), blev der gennemført væsentlige ændringer i den gældende lov om forældremyndighed og samvær som led i den familieretlige strukturreform. Ændringerne indebærer en samling af det familieretlige område, idet alle sager om opløsning af ægteskab og afklaring af uenighed om forældremyndighed altid starter i den samme myndighed – statsforvaltningen.

Med loven sikres en samtidighed i behandlingen af disse spørgsmål, hvor flertallet af opgaver i forbindelse med separation, skilsmisse og forældremyndighed samles et sted. Det er således lovens intention at bidrage positivt til at hjælpe forældre og børn til selv at finde løsninger, som tilgodeser ikke mindst barnets behov, men også gerne forældrenes ønsker og dermed være med til at dæmpe konfliktniveauet til gavn for barnet.

Sagerne kan kun indbringes for retten, hvis der ikke under statsforvaltningens vejledning og rådgivning opnås enighed mellem parterne. Statsforvaltningen kan således ikke træffe endelige afgørelser i sager om uenighed om forældremyndighed og separation og skilsmisse. Denne kompetence er fortsat hos domstolene. Ændringen indebærer desuden, at domstolene i forbindelse med sager om forældremyndighed, som for første gang er indbragt for retten af statsforvaltningen, også kan træffe afgørelse om samvær, hvis en af forældrene anmoder om det.

Som et led i sagsbehandlingen skal parterne indkaldes til et møde, og de og børnene skal i givet fald tilbydes børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmæg-